

کردن کالاهای مشمول معافیت، اقلام صنعتی و معدنی را که صادرات آنها نیز از معافیت کامل برخوردار است، بر حسب نظام طبقه‌بندی هماهنگ تعیین و اعلام کرد. این کالاهای تحت پوشش وزارت‌خانه‌های معادن و فلزات و صنایع می‌باشند.

با اجرای این مصوبه، مشکلات مالیاتی صادر کنندگانی که در سالهای ۷۷ و ۷۸ با دشواری رو به رو بودند، برطرف خواهد شد.

صادر کنندگان می‌توانند برای دریافت فهرست کالاهای صادراتی مشمول معافیت کامل مالیاتی به مرکز خدمات صادراتی در محل دائمی نمایشگاههای بین‌المللی تهران مراجعه کنند.

اعلام ارزش واقعی صادرات غیر نفتی ایران

معاون مدیر کل صادرات گمرک ایران گفت: ارزش واقعی صادرات غیر نفتی کشور با ترکیب فعلی، دست کم ۲ میلیارد دلار است که به دلایل مختلف از جمله پیمان سپاری، تجار ارزش کالای خود را دست کم ۳ درصد کمتر اظهار می‌دادند.

وی با ارائه تحلیلی از آمار مقدماتی گمرک در مورد صادرات کالاهای غیر نفتی در سال ۷۸ گفت: ارزش هر تن کالای صادراتی ایران در سال گذشته ۲۴۰ ریال بود که نشانگر ادامه کاهش ارزش هر تن کالای غیر نفتی کشور از سال ۷۳ می‌باشد. سال گذشته حدود ۲ میلیون تن از کالاهای صادراتی کشور را خاک، سنگ، نمک و اقلام حجیم کم ارزش تشکیل می‌داد که با قیمت متوسط تنی ۲۲ ریال به خارج صادر شده است.

وی تغییر در ترکیب صادرات را از تحولات مهم اقتصادی کشور دانست و گفت: در نخستین سال اجرای دومین برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، حدود ۵۸ درصد ارزش صادرات غیر نفتی را کالاهای سنتی تشکیل می‌داد، اما در سال پایانی این برنامه (۷۸) این رقم به ۴۸ درصد تقلیل یافت.

به گفته وی میزان صادرات فرآورده‌های

اقتصاد و جامعه

اعلام میزان بیکاری در ایران توسط سازمان برنامه و بودجه

سازمان برنامه و بودجه میزان بیکاری در کشور را در سال گذشته معادل ۱۶,۰۳ درصد جمعیت فعال کشور اعلام کرد که به معنی وجود ۲ میلیون ۸۷۶ هزار بیکار در ایران می‌باشد.

براساس آمار ارائه شده در جلد ششم کتاب «مستندات برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» تعداد شاغلان در حال حاضر ۱۵ میلیون و ۵۲ هزار نفر می‌باشد. سهم مردان در بازار کار بیش از ۱۲ میلیون نفر و سهم زنان حدود ۲ میلیون نفر است. طبق آمار سازمان برنامه و بودجه، وضعیت زنان در بازار کار بدتر از مردان است. نرخ بیکاری این گروه از میانگین نرخ بیکاری کشور بالاتر و به میزان ۲۰,۶ درصد نیروی کار زنان می‌باشد که ۹۸ هزار نفر را در بر می‌گیرد.

براساس آمار سازمان برنامه و بودجه،

در حال حاضر ۲۸۶ هزار نیروی کار کشور که دارای تحصیلات عالی و دانشگاهی هستند، بیکار می‌باشند و نرخ بیکاری این گروه به ۱۵/۱ درصد می‌رسد. در جلد ششم مستندات برنامه سوم پیش‌بینی شده است که با اجرای موفقیت‌آمیز برنامه سوم و دسترسی به میانگین رشد اقتصادی سالانه ۶ درصد، شمار بیکاران در سال پایانی برنامه (۱۳۸۷) به ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر خواهد رسید و در این صورت میزان بیکاری در خواهد یافت.

تعیین و اعلام کالاهای صادراتی معاف از مالیات

در اجرای مصوبه مجلس شورای اسلامی مبنی بر معافیت ۱۰۰ درصد در آمدهای حاصل از صدور کالاهای کشاورزی و مصوبه هیأت دولت، مرکز توسعه صادرات ایران ضمن مشخص

گزارش کوتاهی از وضعیت اقتصادی کشور گفت: ما معتقدیم علاوه بر سازمان‌های رسمی، سازمان‌های سایه و غیر رسمی در کشور فعالیت دارند و برنامه‌ریزی می‌کنند.

وی افزود: ستون فقرات اقتصاد ملی درآمد حاصل از صادرات نفت است و پس از پیروزی انقلاب اسلامی بودجه کشور، بیشتر به درآمد نفتی منکر شده است.

آقای واقفی اظهار داشت: از کل نخایر نفت جهان، ۶۴ میلیارد بشکه در شش کشور منطقه خلیج فارس واقع شده که سهم ایران از این میزان ۸/۹ درصد و عربستان ۲۱/۶ درصد است. همچنین سهم ایران از نخایر شناخته شده گاز جهان ۱۵ درصد می‌باشد. علاوه بر این سهم ایران از صادرات نفت منطقه خلیج فارس ۳/۸ میلیون بشکه در روز است.

به گفته وی، رشد مصرف نفت در ایران طی دو برنامه پنج ساله به بیش از ۶ درصد رسید. سرانه مصرف نفت در ایران ۱۵ برابر ژاپن و ۴ برابر ترکیه است. در سالهای دهه ۵۰ (قبل از انقلاب) سالان ۲۴ تا ۳۰ میلیارد دلار از صادرات نفت به اقتصاد کشور تزریق می‌شد.

وی با اشاره به درآمد سرانه ایران در دهه ۷۰، که در مقایسه با دهه ۵۰ به یک چهارم نزول کرده است، گفت: ایران در سه دهه قبل در زمرة کشورهای دارای بدھی کم بود و امروز با بدھی متوسط برآورد می‌شود. اما با توجه به وام‌های موردنیاز که در آینده اخذ خواهد شد، ایران در پایان برنامه پنجساله سوم توسعه به یک کشور با بدھی بالا تبدیل خواهد شد!

پیوستن صنایع دستی ایران به شبکه «اینترنت»

مدیر عامل صنایع دستی ایران اعلام کرد: با تمهیدات انجام شده در دهه فجر سال گذشته یک پایگاه اطلاعاتی و بازار مجازی صنایع دستی در شبکه بین‌المللی اینترنت ایجاد شد.

وی افزود: پس از افتتاح پایگاه

اقتصادی در بخش‌های کشاورزی، فرش دستی‌باف و صنایع دستی با برنامه‌ریزی و تلاش بیشتر محقق می‌شود. اما جهت رقابتی کردن کالاهای تولیدی در بخش صنعت، معادن و پتروشیمی به جذب صنایع جدید سرمایه‌گذاری، نوسازی صنایع مستهلك شده و افزایش کیفیت تولیدات نیاز است.

لزوم سرمایه‌گذاری هشت میلیارد دلاری برای ایجاد ۸۰۰ هزار فرصت شغلی در سال

رئیس هیأت اجرایی انجمن مدیران و متخصصان صنعتی و اقتصادی ایران گفت: در برنامه سوم توسعه ایجاد ۸۰۰ هزار فرصت شغلی در سال پیش‌بینی شده است.

وی افزود: اگر برای ایجاد هر شغل ۱۰ هزار دلار سرمایه‌گذاری نیاز باشد، به هشت میلیارد دلار سرمایه‌گذاری جدید احتیاج خواهد بود، که اقتصاد ایران توان آن را ندارد.

آقای سید محمد رضا واقفی با ارزش

پیتروشیمی کشیور در سال ۱۳۷۳ حدود ۶۷ میلیون دلار بود که سهم آن از کل صادرات غیر نفتی کشیور کمتر از ۱/۵ درصد بود. اما این رقم اکنون از مرز ۶۰ میلیون دلار گذشته است و سهم آن از صادرات غیر نفتی کشیور به ۱۸ درصد بالغ می‌شود.

وی گفت: ظرف دو سال اخیر تلاش‌های گسترده‌ای برای رفع مشکلات مربوط به صادرات غیر نفتی انجام و بخش مهمی از مواد مقرراتی مرتفع شده است و همین موضوع موجب جلوگیری از ادامه رکود صادرات شد.

وی افزایش تقاضای داخلی را برای مصرف گاز مایع، کود شیمیایی و شمش مس، تقلیل صادرات پسته و... از جمله عوامل مهم در عدم تحقق اهداف دومین برنامه توسعه دانست.

وی «پس نسبت به تبعات منفی افزایش تقاضای داخلی، کالاهای صادراتی کشیور هشدار نداد و گفت: در صورت ادامه این روند کالاهای ایرانی به تدریج بازارهای خود را از دست خواهد داد.

وی گفت: سال گذشته با ورود رقبای قدرتمند به بازارهای جهانی، بهای صادراتی برخی کالاهای صادراتی کشیور از جمله پسته، سیمان، کلینکر، فلزات تغییط شده، پوست، سالمیور و برخی اقلام صنعتی ۱۵ تا ۲۰ درصد کاهش یافت تا سهم ایران در بازارهای جهانی حفظ شود. وی تغییر نرخ ارز تخصیصی به صنایع را از دیگر دلایل کاهش صادرات ذکر کرد و گفت: با افزایش نرخ لوز تخصیصی، هزینه تمام شده کالاهای صنعتی ایران نیز افزایش یافتد و از قدرت رقابت این کالاهای در بازارهای جهانی کاسته شد.

به گفته وی طی دو سال گذشته بیش از ۲۰ مورد اقدام اساسی از سوی مسئولان نزدیک جهت تحقق جهش صادراتی در کشیور انجام شد که در صورت ادامه تغییرات ساختاری، تحقق اهداف تعیین شده در سومین برنامه توسعه و دستیابی به میانگین سالانه ۷ میلیارد دلار صادرات غیر نفتی در طول این برنامه می‌گردد.

وی گفت: اهداف سومند برنامه توسعه

۳- توسعه فن اوری:

از آنجایی که انجام تحقیقات R&D (شرکتهای کوچک) شامل ریسکهای مالی بوده و در صورت شکست طرح‌های مورد پژوهش، شرکت‌های کوچک قادر به تحمل بار مالی آن نیستند، دولت ژاپن سعی دارد نیروهای متخصص را در اختیار این گونه شرکت‌ها قرار بدهد و علاوه بر آن کمک‌های مالی به طرح‌های پژوهش ارایه دهد.

۴- اعطای وام بانکی:

دولت ژاپن با تصویب توسعه شرکت‌های جدید (NEW BUSINESS CREATION PROMOTION LAW) بانک‌ها را موظف به پرداخت وام به شرکت‌های کوچک کرده است. به ویژه چنان‌چه شرکت‌ها محصولات یا خدماتی جدید را ارایه کنند، دولت برای راه اندازی خدمات یا خطوط جدید تولید، تسهیلاتی برای شرکت‌های کوچک در نظر گرفته است.

۵- کمک در بازاریابی:

دولت ژاپن سعی در شکستن انحصار کارتل شرکت‌های بزرگ و فراهم آوردن زمینه برای رشد شرکت‌های کوچک است، به همین دلیل سعی دارد شرکت‌های کوچک را وارد شبکه‌های توزیع کند.

۶- ایجاد منطق ویژه:

با توجه به گران بودن زمین در ژاپن، دولت سعی دارد مناطق ویژه‌ای را برای شرکت‌های کوچک فراهم آورد و تجمع شرکت‌های کوچک در این مناطق باعث سهولت در مبارله تکنولوژی و دانش فنی نیز می‌شود.

۷- حمایت سازمانهای دولتی محلی:

دولت حکومت‌های محلی را موظف کرده است تا همه گونه همکاری و امکانات را در اختیار شرکت‌های کوچک قرار دهند.

فهرست فرآورده‌ها و خدمات تولیدی داخلی، صادراتی و وارداتی مشمول استاندارد اجباری اعلام شد.

به موجب اعلام مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران و ابلاغ گمرک کشور، تولید، عرضه، حمل و نقل، واردات و یا صادرات گروه جدیدی از کالاهای بدون اخذ

موردنیاز هتلها و موسسات جهانگردی، تأیید سازمان ایرانگردی و جهانگردی، وزارت صنایع و انجام ثبت سفارش در وزارت بازارگانی از محل حساب ارزی فرد مجاز می‌باشد.

معادل یک درصد روز واریزی در پایان هر سه ماه جهت حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی و به ترتیب شناور در اختیار سازمان ایرانگردی و جهانگردی قرار خواهد گرفت.

کمک‌های دولت ژاپن به شرکت‌های کوچک

بزرگی و متورم شدن، یکی از مشکلات اساسی نظام اداری است، که برای حل این مشکل، تعديل نیروی انسانی به عنوان یکی از عمدۀ ترین راهها پیشنهاد می‌شود. اما بحث بعدی مشکل اشتغال این نیروی تعديل شده است.

کشورهای مختلف راهبردهای متفاوتی را به این منظور در نظر گرفته‌اند، که از جمله می‌توان به تأسیس شرکت‌های کوچک اشاره کرد.

در همین زمینه، در سال‌های اخیر دولت ژاپن توجه زیادی به توسعه شرکت‌های کوچک داشته و آنها را به عنوان متور آینده اقتضی، از ژاپن فلمداد کرده است. به همین منظور تا آخر سال ۱۹۹۹، مبلغ ۲۰ تریلیون یen برای کمک به شرکت‌های کوچک اختصاص داده و تمهیداتی به شرح زیر به عمل آورده است:

۱- معافیت مالیاتی:

دولت ژاپن میزان مالیات شرکت‌های کوچک را، به ویژه آنها که در زمینه تحقیقات، توسعه و سرمایه‌گذاری‌های کوچک، فعالیت می‌کنند کاهش داده است. البته چنانچه هزینه‌های تحقیقاتی خود را کاهش دهند، مجبور به پرداخت مالیات بیشتری می‌شوند.

۲- آموزش نیروی انسانی:

دولت ژاپن شرکت‌های بزرگ را موظف کرده است، کارکنان شرکت‌های کوچک را آموزش داده و تجربیات خود را به آنها منتقل کنند.

الکترونیکی، مقاضی می‌تواند با ورود به این بازار با نوع کالا، طرح‌ها و مشخصات دقیق کالای مورد نیاز خود آشنا شود و از طریق کارت اعتباری جنس مورد نظر خود را سفارش دهد.

وی گفت: برای تحقق هدف افزایش صادرات باید از روال سنتی حاکم بر بازار خارج شد، و از روش‌های توین همچون بازاریابی در سطح گسترده و ارایه اطلاعات از شبکه‌های جهانی بهره جست.

رحمانی خلیلی یادآور شد: امروزه بازار فرش و صنایع دستی ایران بیشتر در آلمان و یکی دو کشور اروپایی رواج دارد و در صورت ورود به عرصه‌های بازاریابی ما این بازار را در سطح کل جهان گسترش خواهیم داد.

وی از سال ۱۳۷۹ به عنوان سال رونق بخشی صنایع دستی کل کشور یاد کرد.

درآمد ارزی هتلداران، دفاتر جهانگردی، فروشنده‌گان صنایع دستی به عنوان ارز منشاء خارجی محسوب می‌شود

فروشنده‌گان صنایع دستی، هتلداران و دفاتر جهانگردی موظفند کلیه ارزهای دریافتی از جهانگردان و مسافران خارجی را به حسابهای ارزی خود نزد بانک‌های داخلی واریز نمایند.

براساس آیین‌نامه اجرایی بند خ تبصره ۲۹ قانون بودجه سال ۱۳۷۸ مورخ ۱۰ آذر ۱۳۷۸ بانک مرکزی جمهوری اسلامی،

شعب ارزی بانکها موظفند با تقاضای صاحب حساب، شبیت به خرید ارز از محل حساب ارزی مربوط با نرخ ارز منشاء خارجی که توسط بانک، اداره ارز ایران به ادارات خارج و رایین‌نامه مل بانکها اعلام می‌شود، اقدام کنند.

در بخشی دیگر از این آیین‌نامه امده است، بانکها موظفند ارزهای خریداری شده توسط شب ارزی خود را به حساب

بسستانکاران موقت به ارز نزد اداره عملیات ارزی واریز نمایند و معادل ربالی آن را بحساب بانک مربوطه واریز کنند.

این آیین‌نامه می‌افزاید: واردات کالاهای

ضمانت تعداد ۲۲ قلم کالای مشمول مقررات استاندارد اجباری جهت واردات اعلام گردیده که در بین آنها لوازم و قطعات برقی و صنعتی نخ و منسوجات به چشم می‌خورد.

شمار مواد خوراکی منجمله خشکبار، غلات زعفران و... و مابقی را مواد و فرآوردهای شیمیایی و صنعتی منجمله پیوست، روده، انواع البسه و... تشکیل می‌دهد.

علمات استاندارد و یا تاییدیه مؤسسه مذکور، معنی گردید.
این اقدام به منظور ایجاد و حفظ شهرت و اطمینان نسبت به کالاهای صادراتی کشور و نتیجتاً توسعه آن صورت گرفته است. ضمانت امر ناظرت بر کیفیت مواد و کالاهای وارداتی پارهای از اقلام نیز ضروری اعلام شده است.

فسرآوردها و خدماتی که مشمول استاندارد اجباری به هنگام تولید داخلی، صادرات و واردات می‌گردند در سه بخش اول، دوم و سوم معرفی شده‌اند.

اقلام مشمول استاندارهای اجباری مربوط به صنایع مختلف منجمله صنایع ساختمانی و معدنی (۷ مورد نظر انواع کاشی، چیزی آلات، سیمان و...)، صنایع شیمیایی (۱۷ مورد نظر انواع پودر لباسشویی، روغن موتوو، خمیر دندان، انواع لاستیک، چگونگی آزمایش لوله‌ها و اتصالات پلاستیکی از جنس پی وی‌سی و...)، صنایع مکانیک (۲۷ مورد منجمله انواع اجاق گاز، بخاری، تیراهم، چگونگی تعمیر و آزمایش سیلندرهای گاز مایع، شیرآلات بهداشتی، فیلتر خودرو، کولر آبی، انواع فریزر خانگی و...)، صنایع غذایی (۲۱ مورد شامل بیسکویت، پفک، آب میوه، روغن‌های بیاتی خوارکی، فرأوردهای لبندی، سس و رب گوجه فرنگی، ماکارونی، نوشابه، قند و شکر و...)، صنایع نساجی و چرم (۱۰ مورد)، صنایع بسته‌بندی و سلولزی (۶ مورد)، صنایع برق و الکترونیک (۷ مورد منجمله انواع لامپ، کلید، سیم و کابل، ایمنی لوازم و وسائل برقی خانگی و...)، رنگ و عیار فلزات گرانبهای، اوزان و مقیاس‌های سنجش، مهندسی پژوهشی، خدمات (شامل خدمات سرخانه‌ای، حمل و نقل و ذخیره و توزیع گاز مایع) در بخش اول ذکر شده است.

باقیه از صفحه ۷۳
آنها کاملاً قابل استفاده بود. یعنی پزشکان با بیمارانی رو به رو شدند که مغز نداشتند ولی در عین حال قلب، کله، کبد، پوست، استخوان و... داشتند و از طرفی در طی همین سالها، اعمال جراحی تحت عنوان «پیویند اعضاء» رفته رفتۀ جای خودش را در عرصه پژوهشکی به خوبی باز کرد. لذا پزشکان به اهمیت تشخیص مرگ مغزی و استفاده از ارگانهای حیاتی بیمار مبتلا به مرگ مغزی جهت زنده ماندن افراد دیگر به خوبی استفاده کردند.

از این رو، در سال ۱۹۷۰ میلادی در آمریکا قانون استفاده از اعضای بدن بیمار مبتلا به مرگ مغزی تصویب شد و به طور عملی و با اتخاذ تدبیر حقوقی - اخلاقی و پژوهشکی این اقدامات آغاز گردید. در این خصوص کمیته‌های تشخیص دقیق مرگ مغزی و ترکیب آنها به عضو شدن و گرفتن کارت اهداء عضو در صورت مبتلا شدن به مرگ مغزی اقدامات زیادی انجام گرفت. به طوری که هر ساله آمار استفاده از اعضاء بیماران مرگ مغزی در کشورهای توسعه یافته و یا در حال توسعه در حال افزایش است.

اهمیت تشخیص مرگ مغزی در چیست؟

از سال ۱۹۵۰ میلادی، وقتی که پژوهشکان مغز و اعصاب متوجه غیر قابل برگشت بودن بیماران مبتلا به مرگ مغزی شدند مباحثت مهمی در عرصه اخلاق پژوهشکی به وجود آمد. مهمترین جایگاه این مباحثت وجود بیمارانی بود که علی رغم آسیب منتشره در مغز و علی رغم برگشت‌ناپذیر بودن وضعیت مغزی آنها، ارگانهای بدن

در بخش دوم فهرست ۵۵ قلم از فرآوردهایی تحت پوشش استاندارد اجباری صرفاً برای صادرات اعلام شده است که در حدود ۷۰ درصد این اقلام در

آنها کاملاً قابل استفاده بود. یعنی پزشکان با بیمارانی رو به رو شدند که مغز نداشتند ولی در عین حال قلب، کله، کبد، پوست، استخوان و... داشتند و از طرفی در طی همین سالها، اعمال جراحی تحت عنوان «پیویند اعضاء» رفته رفتۀ جای خودش را در عرصه پژوهشکی به خوبی باز کرد. لذا پزشکان به اهمیت تشخیص مرگ مغزی و استفاده از ارگانهای حیاتی بیمار مبتلا به مرگ مغزی جهت زنده ماندن افراد دیگر به خوبی استفاده کردند.

از این رو، در سال ۱۹۷۰ میلادی در آمریکا قانون استفاده از اعضای بدن بیمار مبتلا به مرگ مغزی تصویب شد و به طور عملی و با اتخاذ تدبیر حقوقی - اخلاقی و پژوهشکی این اقدامات آغاز گردید. در این خصوص کمیته‌های تشخیص دقیق مرگ مغزی و ترکیب آنها به عضو شدن و گرفتن کارت اهداء عضو در صورت مبتلا شدن به مرگ مغزی اقدامات زیادی انجام گرفت. به طوری که هر ساله آمار استفاده از اعضاء بیماران مرگ مغزی در کشورهای توسعه یافته و یا در حال توسعه در حال افزایش است.